

Αρ. πρωτ. Εγγράφου: 145/2009

Πληροφορίες: *****

Τηλέφωνο: 210-7289***

Αθήνα, 20-1-2009

Προς:

Αξιότιμο Κύριο

Γενικό Γραμματέα
Υπουργείου Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22
106 82 Αθήνα

Κοινοποίηση:

1. Γραφείο κ. Υπουργού Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22
106 82 Αθήνα

2. Κύριο

Πρόεδρο ΤΑΠΑ
Πανεπιστημίου 57
105 64 Αθήνα

3.

Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και
Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Υπουργείο Πολιτισμού
Μπουμπουλίνας 20-22
106 82 Αθήνα

***Θέμα: Αποτίμηση σύσκεψης προς επίλυση εκκρεμών αναφορών αρμοδιότητας
Υπουργείου Πολιτισμού***

ΣΧΕΤ. Το υπ' αρ. πρωτ. 2866/24-09-08 έγγραφό μας προς τον κ.Γενικό Γραμματέα.

Αξιότιμε κύριε Γενικό Γραμματέα,

Επιχειρώντας μία συνοπτική αποτίμηση των εργασιών της σύσκεψης, η οποία έλαβε χώρα την 21^η Οκτωβρίου 2008 στο Γραφείο σας, θα θέλαμε κατ' αρχήν να σας ευχαριστήσουμε για την έμπρακτη διάθεση συνεργασίας τόσο εσάς του ιδίου όσο και των λοιπών συμμετεχόντων από πλευράς Υπουργείου Πολιτισμού με τους

εκπροσώπους του Συνηγόρου του Πολίτη κατά τη διεξοδική συζήτηση για τα επιμέρους θέματα που αποτυπώνονται στο υπ' αρ. πρωτ. 2866/24-09-08 έγγραφό μας. Πιστεύουμε ότι η καλή επικοινωνία μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και της Ανεξάρτητης Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη καθιστά ακόμη πιο αποδοτική τη συνεργασία τους και μπορεί να συμβάλει στη διατύπωση κι εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων, ικανών να αντιμετωπίσουν χρόνια και δυσεπίλυτα προβλήματα που ταλαιπωρούν μεγάλη μερίδα πολιτών της χώρας, όπως είναι, κατ'εξοχήν, οι πολυετείς δεσμεύσεις ιδιοκτησιών για απαλλοτριώσεις, καθώς και οι σημαντικές καθυστερήσεις σχετικά με την πραγματοποίηση σωστικών ανασκαφών.

Ειδικότερα, από τα λεχθέντα στη σύσκεψη, επιτρέψτε μας να αναφερθούμε επιγραμματικά στα εξής συμπερασματικά σημεία σχετικά με τα κυριότερα προβλήματα στα οποία έχουμε αναλυτικά και συγκεκριμένα αναφερθεί στο προηγούμενο έγγραφό μας:

A. Καθυστέρηση καταβολής αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις –αποσαφήνιση κριτηρίων

Ως προς το σημαντικότερο, κατά κοινή παραδοχή, πρόβλημα που απασχολεί τόσο το ΥΠΠΟ όσο και την Ανεξάρτητη Αρχή, αυτό του μεγάλου αριθμού εκκρεμών απαλλοτριώσεων/δεσμεύσεων ιδιοκτησιών:

- Εισηγούμαστε την εξασφάλιση πρόσθετων κονδυλίων, με αύξηση πρωτίστως του ποσού που προβλέπεται από τον ετήσιο προϋπολογισμό, με σκοπό την αποπληρωμή των οφειλόμενων αποζημιώσεων στους ιδιοκτήτες που θίγονται υπέρμετρα από την πολυετή, πολλές φορές, δέσμευση της ιδιοκτησίας τους.
- Σημειώνουμε τη διαβεβαίωσή σας για επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών. Στην προσπάθεια αυτή, όπως διευκρινίσατε, έρχεται αρωγός η αρμόδια Επιτροπή Απαλλοτριώσεων, της οποίας οι εργασίες προχωρούν με γοργούς ρυθμούς, επανεξετάζοντας όλα τα εκκρεμή ζητήματα των απαλλοτριώσεων. Ως προς την αναγκαία για την αρχή της διαφάνειας αποσαφήνιση της χρονικής ιεράρχησης των εκκρεμών απαλλοτριώσεων, μετά την κατάργηση στο παρελθόν της σχετικής κατηγοριοποίησης στην οποία είχαν προβεί οι υπηρεσίες του ΥΠΠΟ, στην οποία αναφερόμαστε στο προηγούμενο έγγραφό μας, σημειώνουμε ότι έχετε υιοθετήσει ως κριτήριο την κατά γεωγραφικό διαμέρισμα αυτοψία και ομαδική εξέταση των εκκρεμοτήτων, με κριτήρια στα οποία συμπεριλαμβάνεται και η παλαιότητα της δέσμευσης της ιδιοκτησίας, όπως είχε ζητήσει ο Συνήγορος του Πολίτη. Ο Συνήγορος έχει επίσης ζητήσει ένα, έστω κατά προσέγγιση, χρονοδιάγραμμα των αυτοψιών της Επιτροπής ανά γεωγραφικό διαμέρισμα. Επίσης, εισηγείται την κατά το δυνατόν συγκεκριμένη ενημέρωση των πολιτών για το χρόνο εξέτασης των υποθέσεών τους.
- Ως προς την αποσαφήνιση των κριτηρίων ουσιαστικής αξιολόγησης των προτάσεων απαλλοτρίωσης, κατά τη σύσκεψη διατυπώθηκαν εκ μέρους του ΥΠΠΟ συγκεκριμένα κριτήρια, βάσει των οποίων εργάζεται η Επιτροπή Απαλλοτριώσεων, όπως το πρωταρχικό κριτήριο της σημασίας των ευρημάτων, που συνίσταται στη μοναδικότητά τους ή μη, στη δυνατότητα ένταξης των αποκαλυφθέντων αρχαίων σε ένα ευρύτερο σύνολο και εν γένει συνολικής ανάδειξης τους, καθώς και το κριτήριο της αναγκαιότητας διατήρησής τους in situ για επιστημονικούς λόγους. Ο Συνήγορος του Πολίτη, αποτιμώντας ως ιδιαίτερα θετική την κατ' αρχάς προφορική από πλευράς Υπουργείου διατύπωση των κριτηρίων απαλλοτριώσεων και σειράς εξέτασης

των σχετικών υποθέσεων, θεωρεί ότι η έγγραφη και αναλυτική αποτύπωσή τους θα αποτελέσει μέτρο ενίσχυσης της διαφάνειας της όλης διαδικασίας.

B. *Θέματα δέσμευσης ιδιοκτησιών για την πραγματοποίηση ανασκαφών*

Ως προς το πρόβλημα της συχνά μακροχρόνιας καθυστέρησης διενέργειας σωστικών ανασκαφών, η οποία οδηγεί στη de facto πολυετή δέσμευση των ιδιοκτησιών και στην αδυναμία αξιοποίησής τους:

- Αναφέρατε την προσπάθεια μείωσης του μέσου χρόνου σωστικών ανασκαφών, παρατηρούμε ωστόσο ότι παραμένουν τα προβλήματα ανεπάρκειας των αναγκαίων πιστώσεων και ειδικευμένου προσωπικού.
- Ο Συνήγορος εισηγείται επομένως τη διασφάλιση των απαραίτητων πιστώσεων, και παρακαλεί το ΤΑΠΑ, στο οποίο κοινοποιείται το παρόν, να τον ενημερώσει ως προς το αποθεματικό και τις εκκρεμότητες από οφειλές του σχετικά με ζητήματα αποζημιώσεων λόγω στέρησης χρήσης αλλά και αποζημιώσεων λόγω απαλλοτριώσεων, κατόπιν και της διαβίβασης των σχετικών φακέλων βεβαιώσεων πίστωσης με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΙΟΙΚ/Β/8109/29-09-08 έγγραφό του προς το ΥΠΠΟ, υπόψη της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων.
- Εισηγούμαστε επίσης προς το ΥΠΠΟ την υιοθέτηση και καταγραφή συγκεκριμένων κριτηρίων για την πραγματοποίηση ανασκαφών, πρωτίστως εκείνο της παλαιότητας του αιτήματος του ιδιώτη, συνεκτιμώντας, πάντως, και την πιθανότητα αποκάλυψης σημαντικών ευρημάτων (π.χ. ένταξη του συγκεκριμένου ακινήτου σε ευρύτερο ήδη αποκαλυφθέν σύνολο κλπ.). Εισηγούμαστε και στην περίπτωση των ανασκαφών την κατά το δυνατόν συγκεκριμένη ενημέρωση των πολιτών για το χρόνο εξέτασης των υποθέσεών τους, θα βοηθούσε προς το σκοπό αυτό η κατάρτιση καταλόγου χρονικής προτεραιότητας των εκκρεμών αιτημάτων.
- Αναφερόμαστε και στο προηγούμενο έγγραφό μας για την πρακτική Εφορειών Αρχαιοτήτων να επεκτείνουν χωρίς νόμιμο έρεισμα και στις δοκιμαστικές ανασκαφές την εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 6 Ν. 3028/02, περί δυνατότητας για αυτοχρηματοδότηση των σωστικών ανασκαφών, η οποία, πέραν του ζητήματος νομιμότητας, δημιουργεί προβλήματα ιεράρχησης ανασκαφικού έργου, υπαναχώρησης από την αυτοχρηματοδότηση κλ.π.

Γ. *Εκκρεμότητες κανονιστικού πλαισίου προστασίας αρχαιολογικών χώρων*

Για την ολοκλήρωση της οριοθέτησης ή αναοριοθέτησης αρχαιολογικών χώρων, η οποία εισέτι εκκρεμεί καθ' υπέρβαση της τασσόμενης με το άρθρο 73 παρ. 13 Ν. 3028/02 προθεσμίας, ζητήσαμε την επίσπευση των προβλεπόμενων διοικητικών διαδικασιών.

- Αποτελεί κοινή παραδοχή του ΥΠΠΟ και της Ανεξάρτητης Αρχής ότι η διευθέτηση της εκκρεμότητας αυτής θα συμβάλει τόσο στην πληρέστερη προστασία των αρχαιολογικών χώρων όσο και στην αποσαφήνιση του καθεστώτος που διέπει τις ιδιοκτησίες εντός αυτών.
- Για τον ίδιο σκοπό, ζητήσαμε την επιτάχυνση των διαδικασιών θεσμοθέτησης των επιτρεπόμενων χρήσεων και δραστηριοτήτων εντός Ζωνών Β προστασίας, για την επίτευξη της οποίας απαιτείται στενότερη συνεργασία μεταξύ των δύο εμπλεκόμενων Υπουργείων, ήτοι του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με την καταγραφή των εκκρεμοτήτων από τις

αρμόδιες Διευθύνσεις, τη συγκρότηση Ομάδας Εργασίας των δύο συναρμόδιων Υπουργείων ή με οιονδήποτε άλλον τρόπο θεωρείτε πρόσφορο.

Δ. Θέματα Κεντρικών Συμβουλίων ΥΠ.ΠΟ.

Για τα ζητήματα διαδικασίας ενώπιον των Συμβουλίων:

- Θεωρούμε πολύ θετικό βήμα την άποψη που εκφράσατε στη σύσκεψη για την συνεπή τήρηση των προθεσμιών, την προσβασιμότητα των φακέλων και τη συνεχή προσπάθεια διατύπωσης προσήκουσας αιτιολογίας.
- Διευκρινίσαμε την επισήμανσή μας ότι η αξιολόγηση των αιτημάτων της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων μόνον υποβοηθητικά μπορεί να λειτουργεί προς το ΚΑΣ, το οποίο είναι το αρμόδιο όργανο (ν. 3028/02, άρθρο 50, παρ. 4 – 5) για τη γνωμοδότηση επί της ουσίας της σκοπιμότητας απαλλοτριώσεως.

Ε. Πρόσβαση σε έγγραφα

- Επίσης είναι θετική η διάθεση συνεργασίας που εκφράσατε ώστε να επιλύονται με βάση τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας τα αιτήματα πολιτών για πρόσβαση σε έγγραφα.
- Διατηρούμε ωστόσο την επιφύλαξή μας, βάσει των προβλέψεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν.2690/99, ως ισχύει, άρθρ.5) και του Ν. 3448/06, άρθρ.3-5, για την εξαίρεση που θεσπίζει η ΥΑ σε σχέση με τα πρακτικά Συμβουλίων, τα οποία χορηγούνται μετά την έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης (ΥΑ ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/14/3698/20-1-04).

ΣΤ. Οργανωτικά προβλήματα υπηρεσιών

- Εισηγούμαστε επίσης την ενίσχυση των υπηρεσιών σας, κυρίως των περιφερειακών, με μόνιμο, επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό, ούτως ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στην αποστολή τους.

Αναμένουμε την ανταπόκρισή σας, με την καταγραφή των κριτηρίων που ακολουθούνται και τον συνολικό προγραμματισμό της Επιτροπής Απαλλοτριώσεων, αλλά και τις απόψεις σας για την αντιμετώπιση των εκκρεμών προβλημάτων.

Επισυνάπτουμε επίσης, προκειμένου να αντιμετωπισθούν λυσιτελώς τα εκκρεμή ζητήματα αρμοδιότητας του Υπουργείου σας, έναν κατάλογο ανά θεματική κατηγορία των αναφορών, οι οποίες εκκρεμούν στον Κύκλο Ποιότητας Ζωής του Συνηγόρου του Πολίτη, αναμένοντας τις ενέργειες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών του ΥΠΠΟ.

Με την πεποίθηση ότι θα συνεχίσουμε να έχουμε ουσιαστική συνεργασία, σας ευχαριστούμε για τη σύσκεψη και παραμένουμε, οι συνεργάτες μου κι εγώ, στη διάθεσή σας.

Με τιμή

Χρύσα Χατζή
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Συνημμένα:

-Κατάλογος εκκρεμών υποθέσεων Συνηγόρου του Πολίτη, αρμοδιότητας ΥΠΠΟ